

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา ในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

The School - Based Curriculum Guideline of Management relevant to the 21st Century Education: Case study of Ban Pong Nam Ron School under Chiang Rai Educational Service Area Office 1

นางสาวดวงใจ ไชยลังการ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.ไพโรภ รัตนชูวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราข

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการการจัดการจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและแบบแผนการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาแบบศึกษาเอกสาร ค่าความถี่ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการการจัดการจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องคือ การสร้างความตระหนักแก่ ครูผู้สอนผู้บริหารกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนการพัฒนาให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันจัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลจัดการเรียนการสอนที่ได้รับมอบหมายได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รวมไปถึงนำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพ

2. การเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหารสู่ความเป็นมืออาชีพยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ และยุทธศาสตร์ที่ 3 การประกันคุณภาพหลักสูตรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the state of the school - based curriculum administration of Ban Pong Nam Ron School under Chiang Rai educational service area office 1 and to offer the School - Based curriculum Approach relevant to the 21st century education of Ban Pong Nam Ron School under Chiang Rai educational service area office 1. The population of the study were the teaching staffs, school administrators, and school committee of Ban Pong Nam Ron School. The instruments of the study comprised a series of questionnaires for the study, Activity pattern plan, focus group interviews. The obtained data from focus group interviews were analyzed by content analysis process. The data from the study of document were statistically analyzed through frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The finding are as follows,

1. The state of the school - based curriculum administration of Ban Pong Nam Ron School under Chiang Rai educational service area office 1 were found that Ban Pong Nam Ron School established the personnel preparation as; awareness raising among teaching staffs, school administrators, school committee, community leaders, parents, and students, the implement of school staffs was to raise the knowledge, importance and necessity to compose the curriculum cooperatively; the concerned data analyzing; composing the core curriculum structure; designing the learning activities, lesson plan, instructional materials/local learning site; the measurement and evaluation of instructional management which relevant to the objectives of the school - based curriculum; composing the report of conclusion of the school - based curriculum management; including, gathering the data and the problems of educational quality to improve and to develop the administration of the school - based curriculum and the educational development plan.

2. The recommendations of the school - based curriculum administration of Ban Pong Nam Ron School under Chiang Rai educational service area office 1 were as follows; the first strategy was to develop the potential of instructors and administrators to be experts; the second strategy was to develop instructional materials and learning innovations; and the third strategy was to qualify the curriculum and enhance the involving of all sections to implement the school - based curriculum.

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมนุษย์ได้ก้าวสู่การปฏิวัติครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ คือก้าวสู่ยุค “โลกาภิวัตน์” (Globalization) เป็นยุคแห่งสารสนเทศ และการแข่งขัน อันมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกด้าน โดยเน้นการค้า การบริโภคและการดำรงชีวิตตามวัฒนธรรมโลกตะวันตก การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดความผันผวนและความสับสนในวิถีชีวิต และการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนไทยเป็นอย่างมาก การมุ่งเน้นการแข่งขัน การเอาชนะและสังคมจำเป็นต้องมีปัญญาที่จะเรียนรู้ เข้าใจ สามารถวิเคราะห์หิววิจารณ์วิจารณ์เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิดและค่านิยมที่เหมาะสมถูกต้อง ทันสมัย ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ทำให้ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในยุคศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างไปจากยุคศตวรรษที่ 20 เหตุเนื่องจากงานที่เคยใช้คนทำงานกับเครื่องจักรกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพราะคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโทรคมนาคมได้ขยายขีดความสามารถจนสามารถทำงานแทนที่คนได้ทำให้สัดส่วนแรงงานลดลงเกิดขึ้นในงานที่ใช้สัมผัสรับรู้อย่างจำเริญและงานที่ใช้แรงงานแบบซ้ำๆ ซากๆ ซึ่งเป็นงานที่ป้อนคำสั่งให้คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่สัดส่วนแรงงานระดับชาติบางส่วนที่เพิ่มขึ้นในงานที่เน้นการคิดอย่างผู้เชี่ยวชาญและต้องใช้การสื่อสารที่ซับซ้อนซึ่งเป็นงานที่คอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำแทนได้

ยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุก

ภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 การเปลี่ยนแปลงของยุคศตวรรษที่ 21 ที่คนในยุคนี้จะต้องมีทักษะการเรียนรู้ โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าวนี้คือ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 16-21) การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคนในด้านต่างๆ นับตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของตนเองในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงการเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนและยั่งยืนในสภาพการแข่งขันของโลกในศตวรรษที่ 21 ประเทศชาติจะอยู่รอดได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพประชากรของประเทศ และปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชากรมีคุณภาพก็คือการฝึกอบรมและการจัดการศึกษา (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543 : 27) ในยุคแห่งการแข่งขันของศตวรรษนี้จึงต้องเตรียมคนไทยให้พร้อมรับความก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ เพราะประเทศไทยถูกกดดันจากสภาพแวดล้อมของโลกที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่คนไทยเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด การที่จะพัฒนาคนหรือสร้างมูลค่าเพิ่มคือการพัฒนาประชากรให้สามารถเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ และสามารถเลือกรับความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากภายนอกได้อย่างเหมาะสม เหมาะสม การศึกษาประเภทนี้มุ่งพัฒนาประชากรให้มีทักษะพื้นฐานสำหรับประกอบอาชีพในเชิงแข่งขัน อันได้แก่ ความสามารถด้านภาษา คำนวณ การอ่าน การสื่อสาร เทคนิคการจัดการ เป็นต้น ซึ่งจะต้องฝึกฝนทักษะความชำนาญพิเศษ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงและช่วยเสริมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการเกษตรในระบบเศรษฐกิจภาคดั้งเดิม ซึ่งช่วยให้คนสามารถพึ่งตนเองได้ ทั้งภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสมัยใหม่ และภาคเกษตรกรรม ระบบการศึกษาที่เสนอไปแล้วนั้นนับว่าสร้างความสมดุลระหว่างวิทยาการที่ทันสมัยในกระแสการรวมในสังคมโลก และ

สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ซึ่งหากจะกล่าวโดยสรุปถึงในส่วนของระบบการศึกษาจะต้องสร้างผู้ที่จะจบการศึกษามีสมรรถภาพในเรื่อง 1. การใช้คอมพิวเตอร์ 2. การใช้ภาษาต่างประเทศ 3. แนววิธีที่ทราบการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเข้าใจในเรื่องชนชาติ 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. แนวทาง การบริหารกิจการของตนเอง (ชมพู โกดิรัมย์. <http://hdl.handle.net/123456789/3827>)

ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 จึงให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยกำหนดสิทธิและหน้าที่ ทั้งของรัฐและประชาชนเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 49 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาของบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติและได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีเป้าหมายมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และกำหนดโครงสร้างกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักเอกภาพด้านนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ซึ่งประเทศไทยต้องเตรียมคนให้พร้อมการเปลี่ยนแปลงให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพและอยู่ร่วมประชาคมโลกอย่างมีความสุข ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555- พ.ศ. 2559 ที่รัฐบาลมุ่งสนองเจตนารมณ์ดังกล่าวโดยมีนโยบายมุ่งเน้นพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษาสร้างชาติสร้างคน และสร้างงาน โดยการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้ชีวิตมีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกๆ ด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในประเทศนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนในแต่ละวัย แต่ระดับการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาที่ทัดเทียมกัน และบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยมีหลักสูตรเป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับเพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมไปถึงขั้นการสั่งสมมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ประสบผลสำเร็จในการสร้างองค์ความรู้ มีชีวิตอยู่ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกได้อย่างมีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 กล่าวว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ทำสาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ผู้รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรจึงมี 2 ระดับได้แก่ ระดับชาติให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลาง ส่วนระดับท้องถิ่นให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระหลักสูตรที่เกี่ยวกับท้องถิ่นสถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่า “หลักสูตรสถานศึกษา” ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การดำเนินการ บริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงระดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบการณ์สำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

ในการจัดการศึกษายึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อให้การใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุผล สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะต้องจัดทำเอกสารหลักสูตร อันประกอบด้วย คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ แนวทางการวัดและประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยและการใช้กระบวนการวิจัย ในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์ หลักสูตร สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษาต้องครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษา ทุกด้านหลักสูตรสถานศึกษาจึงประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวล

เป็นประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

สำหรับประเทศไทยประเทศไทยนั้นได้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเกณฑ์การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษา และพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเสมือนกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็นในโลกปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้มาตรฐานการเรียนรู้จึงถือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยใช้ระบบการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติที่จะเป็นตัวบ่งชี้สำคัญว่า สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้

จากการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติในปีที่ผ่านมา พบว่าโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนมีผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ คือ ร้อยละ 55.17 และ ร้อยละ 34.20 ซึ่งต่ำกว่าที่มาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนในปัจจุบันตามหลักสูตรสถานศึกษา ที่ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยเน้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาเทียบเคียงกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ควรได้รับการพัฒนาแล้วนับว่าเป็นหลักสูตรที่มีความพยายามให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น แต่ยังไม่เน้นย้ำที่ชัดเจนในเรื่องของทักษะสำคัญในการใช้เทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนในปัจจุบันนี้
ยังถือว่าเป็นแนวทางเดิม ซึ่งใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือเพิ่ม
ประสิทธิผลของการสอนแบบเก่า เช่น การใช้โปรแกรมประมวล
ผลคำเพื่อเพิ่มผลงาน การใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์งาน การใช้
โปรแกรมช่วยคำนวณข้อมูล ซึ่งเป็นการเพิ่มความสะดวกในการ
ทำงาน แต่การใช้เทคโนโลยีดังกล่าวยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากไอ
ซีทีได้อย่างเต็มที่ในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ ติความ ตัดสินใจ และใช้สารสนเทศในการ
สร้างสรรค์ชิ้นงาน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน
และการใช้ชีวิตของคนในศตวรรษที่ 21

วงล้อเดมมิ่ง หรือวงล้อ PDCA คือ วิธีการที่เป็นขั้น
ตอนในการทำงานให้งานเสร็จอย่างถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ
และเชื่อถือได้ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำแผน
ไปสู่การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check)
และการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาที่ทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย
ตามแผนที่วางไว้ (Act) ดังนั้น การหมุนวงล้อเดมมิ่ง (PDCA)
อย่างต่อเนื่อง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การบริหารงานบรรลุเป้า
หมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้วงล้อ PDCA จึงเป็น
เครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในการติดตาม ปรับปรุง
พัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งการบริหารคุณภาพเป็นการ
บริหารที่มีผลสัมฤทธิ์ของงานซึ่งมีกระบวนการทำงานอยู่ 4 ขั้น
ตอน เริ่มต้นด้วยการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ
ข้อมูล และการแก้ไขปัญหา การบริหารคุณภาพจึงเป็น
เครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ
บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ([https://www.gotoknow.org/
posts/199353](https://www.gotoknow.org/posts/199353), 2558)

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญถึงแนวทางการจัดการศึกษา
และสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาที่แท้จริงการบริหารจัดการ
หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการ
หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21
ของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยใช้ทฤษฎีการบริหารวง
ล้อเดมมิ่งคือขั้นตอนการพัฒนางาน พัฒนาหน่วยงาน พัฒนา
องค์กร โดยมีการพัฒนาทักษะของบุคคลควบคู่กันไป เริ่มจาก
การวางแผน/กำหนดเป้าหมาย (P: Plan) แล้วนำแผนไปปฏิบัติ
(D: Do) ทำการตรวจสอบผลการปฏิบัติว่าบรรลุเป้าหมายที่วาง
ไว้หรือไม่ (C: Check) ถ้ายังไม่บรรลุเป้าหมายก็ทำการแก้ไข/
ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติ หรือทบทวนเป้าหมาย แต่ถ้าบรรลุเป้า
หมายแล้ว ก็สามารถปรับปรุงค่าเป้าหมายที่ท้าทายยิ่งขึ้นต่อไป
(A: Act) เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการ
จัดทำและพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ให้การจัดการศึกษา

บรรลุวัตถุประสงค์และได้มาตรฐานเพื่อสอดคล้องกับนโยบาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการด้านหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่สอดคล้องกับ
การศึกษาในศตวรรษที่ 21

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านวิชาการ
 - 1.1 เพื่อทราบสภาพการบริหารจัดการงานด้าน
หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
 - 1.2 เพื่อสามารถนำมาเป็นแนวทางการบริหาร
จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่
สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์
 - 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ผลการวิจัย
เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการ
หลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2 เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา
และส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้บริหาร
สถานศึกษาในการบริหารงานตามนโยบายของการจัดการ
ศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการบริหาร
จัดการหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
ของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดย
มีภารกิจหลักซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารจัดการเรียนรู้ โดย
ใช้หลัก ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

- 1.1 การศึกษาในศตวรรษที่ 21
- 1.2 ทักษะในศตวรรษที่ 21
- 1.3 แนวโน้มหลักสูตรในศตวรรษที่ 21
- 1.4 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 1.5 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.6 การบริหารจัดการหลักสูตร
- 1.7 ทฤษฎีการบริหาร
- 1.8 แนวคิดทฤษฎีวงล้อเต็มมิ่ง
- 1.9 แนวทางการบริหารจัดการ

2. พื้นที่ศึกษา

โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานการศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

2.1 การศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูจำนวน 12 คน
ผู้บริหารจำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 7 คน

3. เวลา

3.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานใน 2 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปี 2555 – 2556

3.2 การเสนอแนวทางในการดำเนินงานปี 2557-2558

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยไว้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม

วิธีการศึกษา การสัมภาษณ์ การสำรวจ การสอบถาม เครื่องมือการวิจัย แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก แบบสอบถาม แหล่งข้อมูล ครู ผู้บริหาร ของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนจำนวน 13 คน รายงาน SAR และ SSR ของคณะครูโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนปีการศึกษา 2556

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ เรื่อง สภาพการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ วิเคราะห์แบบสอบถามเรื่อง สภาพการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่สอดคล้องกับการ

ศึกษาในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการศึกษา การจัดกิจกรรม การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เครื่องมือการวิจัย แบบบันทึกการจัดกิจกรรม การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21

แหล่งข้อมูล ครู จำนวน 3 คน ผู้บริหารจำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหา แบบบันทึกการจัดกิจกรรม การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1.1 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผลการศึกษาเอกสาร เรื่องสภาพการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

ด้านการสรุปผล ด้านการปรับปรุงพัฒนาพบว่า

ด้านการเตรียมความพร้อม ผู้บริหารได้สร้างความตระหนักให้แก่คณะครูในโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตลอดจนนักเรียน ได้มีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกสารประกอบหลักสูตรศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากร ชุมชน ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นทางบวกของโรงเรียน จัดอบรม ประชุมทางวิชาการ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรการแต่งตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบการศึกษาเอกสารหลักสูตรในแต่ละสาระ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ครบทุกด้านการแต่งตั้งคณะ

กรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ เข้าใจตรงกัน เพื่อความร่วมมือที่ดีในการดำเนินการจัดการศึกษาต่อไป

ด้านการจัดทำหลักสูตร ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดสมรรถนะผู้เรียนกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน กำหนดตัวชี้วัดรายปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางรายปี กำหนดการวัดและประเมินผลบริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ผู้บริหารได้จัดวางบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างสาระหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พร้อมมอบหมายภารกิจให้ชัดเจนแต่ตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการดังนี้กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมรรถนะผู้เรียน ร่วมกันดำเนินการทุกคนทั้งบุคลากรครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภารกิจ (พันธกิจ) เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะผู้เรียน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษา ทุกคนจัดทำร่วมกัน โดยการศึกษาวិเคราะห์ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ร่วมกัน แล้วนำมากำหนดโครงสร้างหลักสูตร กำหนดสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนให้ชัดเจน ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยสาระการเรียนรู้/รายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ครบ 8กลุ่มสาระ สาระรายปี รายภาค ทั้งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและเพิ่มเติมตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ผู้เรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/ภาคเวลาแต่ละกลุ่มสาระ ทุกช่วงชั้น ชั้นปี หน่วยการเรียนรู้ จัดทำสาระหลักสูตร กำหนดตัวชี้วัดการเรียนรู้รายปี /รายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้รายปีที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยวิเคราะห์จากมาตรฐาน ตัวชี้วัดการเรียนรู้รายปี/ รายภาค ที่กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนกำหนดเวลาเรียน และค่าน้ำหนักกลุ่มสาระ หรือจำนวนหน่วยกิต

ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร เป็นผู้นำในการใช้หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงการแก้ไขหลักสูตรศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรอย่างกระจ่าง สามารถควบคุมดูแล

และให้คำแนะนำแก่ผู้สอนให้ดำเนินการจนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติในการใช้หลักสูตรจัดท้าวสศหลักสูตรที่ทันสมัยและให้มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนผู้สอนควบคุมดูแลติดตามผลการใช้หลักสูตร สนับสนุนส่งเสริมและนิเทศการใช้หลักสูตรและการสอน ให้กำลังใจ และช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นประเมินผลการใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรสำหรับโรงเรียนของตน

ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล ผู้บริหารดำเนินการการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามโดยแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ คณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างเกณฑ์การประเมินอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ คณะกรรมการวัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คณะกรรมการดำเนินการตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา วางแผนงาน/โครงการนิเทศ ติดตาม กำกับ ในสถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน รายงานการนิเทศภายใน ภายนอก เป็นปัจจุบันจัดระบบกำกับติดตามและประเมินผล

ด้านการสรุปผลรายงานการประเมินหลักสูตร และด้านการปรับปรุงพัฒนา นำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพ

1.2 ผลการศึกษาจากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า

สภาพการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านหลักสูตร สถานศึกษามีระดับระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 13 รายการ และระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 14รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1-4.1 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายการจัดการศึกษาส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาวางแผนให้บุคลากรมีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาเพียงพอตามความเหมาะสมของสถานศึกษา

ด้านการดำเนินการตามแผนดำเนินงานด้านหลักสูตร สถานศึกษามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 16 รายการ และระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 20รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1-4.0 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาดำเนินการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ

บุคลากรในสถานศึกษาส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาดำเนินให้จัดทำกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการตรวจสอบระดับการปฏิบัติตามแผนดำเนินงานด้านหลักสูตร สถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 รายการ และระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 14 รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.9 – 3.8 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง/ชุมชนเป็นประจำส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาวางระบบเครือข่ายการทำงานมอบหมายงานประเมินให้คณะผู้ปฏิบัติงานแต่ละคณะดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

ด้านการปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.30 – 3.40 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในยุทธศาสตร์การพัฒนานปีต่อไปและรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการประเมินหลักสูตรมาเป็นข้อมูลและปัญหาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร

2. การเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า

แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหารสู่ความเป็นมืออาชีพ

วิธีการในการดำเนินงาน

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู
แนวทางที่ 2 พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้

วิธีการในการดำเนินงาน

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

แนวทางที่ 3 การประกันคุณภาพหลักสูตรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

วิธีการในการดำเนินงาน

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับระดับการปฏิบัติค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงพัฒนา ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปควรนำแนวทางการบริหารจัดการงานด้านหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน มาทดลองปฏิบัติอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา เพื่อพัฒนาให้เป็นแนวทางที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ พราวศรี. (2544). การจัดการสารสนเทศการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา.

กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

ชมพู โกติรัมย์. (2555). ศตวรรษที่ 21 ปัจจัยการผลิตที่ท้าทาย. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2551, จาก : <http://hdl.handle.net/123456789/3827>

นวพรรณ อินตะวงศ์. (2555). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง จังหวัดเชียงใหม่.

การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมนิราช.

สุรัตน์ ก้อนนาค. (2554). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.